

Posudek na práci:

Bc. Magdalena Šturmová, *Nietzsche, vědomí, evoluce*, Praha 2014.

Předkládaná práce si vytkla za cíl konfrontovat některé klíčové filosofické myšlenky Fr. Nietzscheho se současnou diskuzí o vzniku vědomí z hlediska evoluční teorie. Autorka se velmi prozívatelně soustředuje jen na některá vybraná „klidnější“ díla slavného filosofického *enfant terrible*, jehož texty jsou notoricky ambivalentní, a jejich interpretace je proto celkově velmi obtížná. Přitom se jí daří velmi přesvědčivě představit Nietzscheovu pozici obracejí se proti tradičnímu pojetí člověka, v němž je za esenci lidskosti považována na prvním místě racionalita. Na druhé straně se s pomocí některých novějších prací vymezuje proti pokusům odvysvětlit komplexitu lidského vědomí za pomoci přespříliš reduktivních, a tudíž ne zcela přesvědčivých teorií, které v nedávné době navrhovali především různí biologové. V jejím výkladu se tak nakonec pozoruhodným způsobem setkávají současné vědecké úvahy nad vznikem fenoménu vědomí s jeho filosofickou reflexí z pera 150 let starého myslitele, který je obvykle (a, jak je zde patrné, zcela mylně) považován pouze za výstředního filosofujícího literáta se sklony k národnímu socialismu. Současně se autorka vyrovnává s otázkou Nietzscheova negativního hodnocení dobového darwinismu a ukazuje vzájemnou kompatibilitu jeho filosofie a evolučního pohledu na svět.

Nabízí se snad jen otázka, jaké další podněty by mohla současná vědecká diskuse z Nietzscheova díla čerpat. Stejně tak se zdá, že práce v sobě na svém konci skrývá v zárodečném stádiu další téma, totiž otázku proměny vědomí a myšlení na přelomu doby bronzové a železné, jak ji ve své teorii tzv. dvoukomorové mysli velmi kontroverzně zformuloval americký psycholog Julian Jaynes. Určitě by stálo za pokus v dalším (doktorském) studiu sledovat fenotypickou a kulturní evoluci lidského myšlení na příklad za pomoci nástrojů, které přináší kognitivní archeologie v pojetí Colina Renfrew a dalších.

Jako školitel této práce bych rád poznamenal, že autorka postupovala při jejím psaní velmi samostatně a moje role se omezovala především na konzultace při řešení formálních problémů v různých stádiích evoluce textu. Práci samu považuji za originální, svižně a suverénně napsanou a dobře zvládnutou i po formální stránce. Nemám jí tudíž co vytknout a navrhuji nejvyšší možné hodnocení.

Vojtěch Hladký, PhD, v Praze, 21. srpna 2014